

ΚΑΘΙΔΡΥΜΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΤΑΛΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ:

ΣΠΑΡΤΗ, 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021

ΒΑΘΜΟΣ 1^{ου} ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗ

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΒΑΘΜΟΣ 2^{ου} ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗ

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: "Ο Τζοβάνι", Λιλίκα Νάκου

Από το διαδραστικό Βιβλίο Γλώσσας ΣΤ' Δημοτικού, Ενότητα 3η: 28η Οκτωβρίου (Ανθολόγιο Γ' & Δ' ΤΑΞΗ).

Ιταλογερμανική κατοχή στην Αθήνα. Πείνα και δυστυχία. Ο μικρός Σπύρος τη μέρα ζητιανεύει και το βράδυ μαζί με άλλα παιδιά κοιμάται σε μια σπηλιά. Οι Γερμανοί έχουν συλλάβει τον πατέρα του και αγωνίζεται ολομόναχος να επιβιώσει. Στη σπηλιά όταν γνωρίσει απρόσμενα έναν Ιταλό στρατιώτη και όταν γίνουν φίλοι. Το απόσπασμα που ακολουθεί είναι από το βιβλίο Η κόλαση των παιδιών.

Να πώς πιάσαμε φιλίες με τον Σπύρο. Περνούσε μια μέρα μπροστά από το σπίτι, αδύνατος και ωχρούλης καθώς ήταν. Με ένα μπερεδάκο στο κεφάλι και ένα τετράδιο στο χέρι. Του φώναξα: «Τέτοια ώρα, στις δέκα το πρωί πάνε στο σχολείο τα καλά παιδιά; Τρέχα! Θα σε μαλώσει ο δάσκαλος!».

Τότε αντιλήφθηκα ότι το παιδί περπατούσε με κόπο. Το αγοράκι σταμάτησε και είπε:

«Ο δάσκαλος δε φωνάζει πια... Ξέρει ότι πεινάμε και κρυώνουμε... Τα θρανία όλο αδειάζουν... Ο δάσκαλος δε θυμώνει πια...».

Τότε ρώτησα τον μικρό, όχι από αδιακρισία, αλλά από ενδιαφέρον, γιατί ήταν και γειτονόπουλό μας. Τον έβλεπα ταχτικά την ίδια ώρα να περνά από το σπίτι.

«Τι έφαγες το πρωί;», του κάνω.

«Τι να φάω; Φλούδια από λεμόνια! Ο πατέρας τρώει το ίδιο. Από τα λεμόνια θα σωθούμε, όσο βρίσκονται κι αυτά...».

«Και ο πατέρας σου πού δουλεύει;».

«Πού να δουλέψει; Έφτιαχνε πρώτα κλειδωνιές ... Μα τώρα πια κάθεται ...».

Και ο Σπύρος ξαναπήρε τον δρόμο. Βάδιζε σα να 'χε χιονίστρες στα πόδια και τον πονούσαν. Έτσι το λοιπόν πιάσαμε γνωριμία με τον Σπύρο. Πέρασε καιρός. Θυμάμαι ήταν μια παραμονή του Χριστού. Μαύρα Χριστούγεννα. Έκανε ένα ξεροβόρι και χιόνιζε αραιά. Ο Σπύρος ήρθε και χτύπησε την πόρτα μας.

«Πώς σ' άφησε ο πατέρας σου να τριγυρνάς με τέτοιο καιρό?», του είπα, ανοίγοντας την πόρτα.

Τότε πρόσεξα πως ήταν και ξυπόλητος.

«Τον πατέρα μου τον πιάσανε οι Γερμανοί... Η μητριά μου πούλησε τα πράγματα κι έφυγε, δεν έχουμε πια σπιτικό!».

«Και συ τι κάνεις; Πού βρίσκεσαι; Γιατί δεν ήρθες εδώ σε μένα?».

«Μπα, βρήκα μια παρέα παιδιά, εδώ κατά τον Λυκαβηττό που μια φορά μέναμε... Την ημέρα διακονεύουμε, τη νύχτα κοιμόμαστε σε μια σπηλιά πάνω από τον Άη Σιδέρη... Καλά είναι κει... Μόνο κρύωσα... Βήχω, σα να 'χω πυρετό... Όλο διψώ... Κάτι καίει μέσα μου...».

Τον πήρα μέσα στο σπίτι, του έδωκα σταφίδες, το μόνο πράγμα που είχαμε. Ζεστάθηκε λιγάκι κοντά στη φουφού και, καθώς άπλωσε να ζεσταθούν τα παγωμένα χεράκια του, μου φάνηκε σαν ένα πουλάκι πεσμένο απ' τη φωλιά του. Του είπα να μείνει κοντά μας. Δεν ήθελε.

«Όχι!», μου κάνει. «Δεν αφήνω την παρέα! Τι θα πουν οι άλλοι; Μόνο που θα 'ρχουμαι να μου δίνεις νερό, γιατί όλο διψάω!». Κι έφυγε. Πέρασε πάλι κάμποσος καιρός από τότε.

Μια μέρα συναντώ τον Σπύρο έξω. Φαινόταν πολύ καλύτερα από πρώτα. Δεν ήταν έτσι αδύνατος, ούτε τόσο ωχρούλης. Έμοιαζε μάλιστα και κεφάτος.

«Τώρα είμαι καλά!», μου λέει. «Έχω ένα φίλο που μ' αγαπά και μου δίνει φαΐ...».

«Και ποιος είναι αυτός; Είναι της παρέας σου?».

«Τι λες! Ο φίλος μου είναι φαντάρος. Είναι Ιταλός και λέγεται Τζοβάνι!».

«Ιταλός?», κάνω εγώ με απορία.

«Μάλιστα, Ιταλός! Γιατί τάχα; Δε βρίσκουνται ανάμεσά τους και καλοί; Δεν μπορεί να 'ναι όλοι τους κακοί!», έκανε ο Σπύρος με την παιδιάτικη λογική του.

«Καλά. Και συ πού τον γνώρισες τον Ιταλό; Κάτσε να μου πεις».

Και το αγόρι άρχισε να λέει ολόκληρη την ιστορία:

«Να! Πάνω στον Λυκαβηττό, που κουρνιάζουμε τη νύχτα, ήρθαν εκεί κοντά στο φυλάκιο Ιταλοί και φυλάνε. Ένα βράδυ το λοιπόν, που ήμαστε καμπόσα παιδιά χωμένα μέσ' αυτού, με το στομάχι αδειανό και τουρτουρίζαμε, ακούσαμε περπατησιές... Ζαρώσαμε το λοιπόν ο ένας κοντά στον άλλον και περιμέναμε. Σε λιγάκι ήρθαν δύο Ιταλοί και στάθηκαν μπροστά στη σπηλιά μας. Ένας από τους δύο άναψε ένα φακό και τον έριξε μέσα. Μας τύφλωσε τα μάτια με το φως. Ο διπλανός μου τόσο φοβήθηκε, που άρχισε να κλαίει. Εγώ δεν μπορούσα να βγάλω τσιμουδιά. Μόνο έτρεμα τόσο πολύ, που στάθηκε ο Ιταλός με τον φακό και με κοίταζε και κάτι είπε στον άλλον. Ούτε μας χτύπησαν, ούτε μας διώξαν από κει. Φύγαν χωρίς να πούνε λέξη. Ακούγαμε τις περπατησιές τους να χάνουνται στο σκοτάδι. «Φτηνά τη γλιτώσαμε απόψε!», φώναξε ένας μεγάλος. «Δεν ξαναπατώ εγώ εδώ πέρα... Θα πάω αλλού να κουρνιάσω...». Το ίδιο είπαν και τ' άλλα παιδιά... Μείναμε δυο - τρεις. Είχαμε συνηθίσει τούτην τη σπηλιά και είμαστε και της γειτονιάς. Καθήσαμε...

Το άλλο βράδυ πάμε στη σπηλιά και περιμέναμε ν' ακούσουμε περπατησιές. Θα μας φέρνανε και πάλι ψωμί; Σε λιγάκι ακούμε τα βήματά τους. Δεν τους φοβόμαστε πια τόσο πολύ. Είχαμε ξεθαρρέψει. Ο Ιταλός στάθηκε μπροστά στη σπηλιά, άναψε τον φακό και ήρθε κοντά μας. Έσκυψε πάνωθέ μας και με το ένα του χέρι μάς χάιδευε τα μαλλιά... Θυμήθηκα τον πατέρα μου, που καμιά φορά έκανε έτσι – κι άρχισα

σιγά να κλαίω. Πόσον καιρό, σκέφτηκα, χέρι ανθρώπου είχε να μας χαιδέψει, ψειριάρικα και βρόμικα κάθώς είμαστε... Και δος του τα δάκρυα να τρέχουν... Ο Ιταλός κάτι μου έλεγε στη γλώσσα του, μα δεν καταλάβαινα. Άρχισε το λοιπόν τσάτρα - πάτρα τα ελληνικά. Έλεγε πως είχε κι αυτός παιδιά και γυναίκα στην Ιταλία. Μας έδειξε και μια φωτογραφία. Ήταν της κορούλας του. Τι όμορφη! Τη λέγανε Λουτσία. Την κοίταζε και τα μάτια του δακρύσανε. Την άλλη μέρα ξανάρθε, μας έφερε δυο φέτες ψωμί και λίγο τυρί... Υστερα βγάζει από το λαιμό του και περνά στο δικό μου ένα αλυσιδάκι με μια Παναγίτσα... Να, δες τηνε τι όμορφη που είναι!... Και από τότε γενήκαμε πρώτοι φίλοι... Τώρα έρχεται κάθε βράδυ και κάτι μας φέρνει. Δε μας αφήνει δίχως ψωμί... Ένα βράδυ μας έφερε και παιχνίδια... Τον φωνάζουμε Τζοβάνι και αυτός χαίρεται. Τον αγαπάμε πολύ. Με τα κουτσοελληνικά του μας είπε πως δεν ήθελε σκοτωμούς, ούτε τον πόλεμο... Σου λέω, είναι καλός άνθρωπος ο Τζοβάνι...».

Αυτά μου διηγήθηκε ο Σπύρος κι έτσι ησύχασα για την τύχη του.

Πέρασε πάλι κάμποσος καιρός. Η ρόδα γύρισε της τύχης κι έφερε γρουσουζιά στους Ιταλούς. Όσοι δεν ήταν φασίστες πήγαν με τους Συμμάχους. Οι Γερμανοί όμως τους μισούσαν.

Μια μέρα περνούσα από την οδό Πανεπιστημίου. Είδα ένα λόχο Ιταλών που 'χαν τα κακά τους χάλια. Οι άντρες ήταν κουρελιασμένοι, κατακίτρινοι, ξενηστικωμένοι. Οι Γερμανοί τους πηγαίναν με βρισιές. Ένας φαντάρος δεν μπορούσε να σύρει τα πόδια του και ο λοχίας ο Γερμαναράς τον βάρεσε. Σφίχτηκε η καρδιά μου.

Εκεί δα λοιπόν που καθόμουν και χάζευα, κάνω έτσι και ποιον βλέπω; Τον Σπύρο που βάδιζε κοντά στο φίλο του τον Τζοβάνι που κούτσαινε. Του κρατούσε το σάκο και τον βοηθούσε να περπατάει, μ' όλες τις βρισιές που άκουγε απ' τον Γερμανό λοχία.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια είναι τα κύρια πρόσωπα της ιστορίας; Μπορείς να μιλήσεις με λίγα λόγια για το καθένα από αυτά;

[Mov. 3]

2. Στο κείμενο ο Σπύρος περιγράφει τη γνωριμία του με τον Τζοβάνι. Πώς θα περιέγραφε ο Τζοβάνι τη γνωριμία αυτή;

[Mov. 3]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις κειμένου ως προς τη δομή (Απλή, επαυξημένη, ελλειπτική, σύνθετη):

- Οι άντρες ήταν κουρελιασμένοι, κατακίτρινοι, ξενηστικωμένοι →
- Θα σε μαλώσει ο δάσκαλος →
- Πέρασε πάλι κάμποσος καιρός από τότε →
- Έφτιαχνε πρώτα κλειδωνιές →

[Mov. 2]

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο **δυο (2) παράγωγες** και **δυο (2) σύνθετες λέξεις** και να τις τοποθετήσετε στον πίνακα που ακολουθεί:

ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ	ΣΥΝΘΕΤΕΣ

[Mov. 1]

5. Να τοποθετήσετε το ρήμα «τρώει» στους υπόλοιπους χρόνους, διατηρώντας τη φωνή, το πρόσωπο και τον αριθμό:

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	
ΑΟΡΙΣΤΟΣ	
ΜΕΛΛ. ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ	
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	
ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ	

[Mov. 1]

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Υπάρχουν και σήμερα χώρες όπου γίνεται πόλεμος και οι άνθρωποι βασανίζονται από την πείνα, όπως περιγράφεται και στο παραπάνω κείμενο.

Ποια προβλήματα δημιουργούν οι πόλεμοι στους απλούς ανθρώπους; Ο απλός λαός επιθυμεί τον πόλεμο ή αγαπά τελικά την ειρήνη;

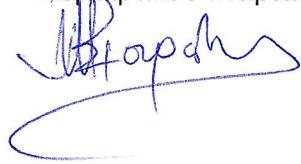
Να συντάξετε ένα κείμενο 3-4 παραγράφων όπου θα παρουσιάσετε την άποψή σας, αφού λάβετε υπόψη σας όσα διαδραματίστηκαν στο κείμενο Α.

[Mov. 10]

Σπάρτη, 30 Οκτωβρίου 2021

Οι εισηγήτριες

Δεμποράκου Μαρία

Χίου Αντωνία

